

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Komisja Obrony Narodowej
OBN-020-1-03

Warszawa, 7 maja 2003 r.

Pan
Marek BOROWSKI
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu, Komisja Obrony Narodowej wnosi projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2001 – 2006.

Do reprezentowania Komisji w pracach nad projektem ustawy został upoważniony pan poseł Marek Muszyński.

Przewodniczący Komisji

/-/ Stanisław Janas

USTAWA

z dnia

2003 r.

**o zmianie ustawy o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu
Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2001-2006**

Art. 1.

W ustawie z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2001-2006 (Dz.U. Nr 76, poz. 804, Nr 85, poz. 925 i Nr 154, poz. 1802 i Nr 205, poz. 1731) wprowadza się następujące zmiany:

1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie:

„o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej”;

2) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. 1. Ustawa określa kierunki przebudowy i modernizacji technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zwanych dalej „Siłami Zbrojnymi”, oraz źródła i wydatki na finansowanie Sił Zbrojnych.

2. Celem ustawy jest zapewnienie warunków do stopniowego osiągnięcia przez Siły Zbrojne pełnej interoperacyjności w ramach Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego oraz standardów pozostałych państw członków tej organizacji w zakresie uzbrojenia, wyposażenia, mobilności i możliwości prowadzenia działań wojskowych w każdych warunkach, z tym że do dnia 31 grudnia 2008 r. powyższy cel osiągnie co najmniej 1/3 Sił Zbrojnych.”;

3) dotychczasowy zapis art. 2 oznacza się jako ust. 1 oraz dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Rada Ministrów uwzględniając potrzeby obronne Rzeczypospolitej Polskiej co 2 lata określa szczegółowe kierunki przebudowy i modernizacji Sił Zbrojnych na kolejny 6 letni okres planistyczny, stosownie do zasad planowania obronnego w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego na podstawie:

1) głównych kierunków rozwoju Sił Zbrojnych oraz ich przygotowań do obrony państwa określanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

2) zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej przyjętych w ramach planowania obronnego w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego.”;

4) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. 1. Liczebność Sił Zbrojnych od dnia 1 stycznia 2004 r. nie przekroczy stu pięćdziesięciu tysięcy stanowisk etatowych żołnierzy.

2. W ramach liczby stanowisk, o których mowa w ust. 1, nie mniej niż 1/2 stanowisk przeznaczają się dla żołnierzy zawodowych, z czego nie więcej niż 1/3 dla oficerów.”;

5) w art. 4 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Minister Obrony Narodowej, w drodze zarządzenia, na podstawie kierunków przebudowy i modernizacji Sił Zbrojnych, o których mowa w art. 2, wprowadza na kolejny okres planistyczny program rozwoju Sił Zbrojnych, stosownie do zasad planowania obronnego w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego.”;

6) w art. 5 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Rada Ministrów sprawuje nadzór nad realizacją programu, składając Sejmowi w okresach dwuletnich stosowną informację o wykonaniu programu, razem z kierunkami przebudowy i modernizacji Sił Zbrojnych na kolejny okres planistyczny, o których mowa w art. 2 ust. 2.”;

7) w art. 7 ust. 1-3 otrzymują brzmienie:

„1. Na finansowanie potrzeb obronnych Rzeczypospolitej Polskiej przeznaczają się corocznie wydatki z budżetu państwa w wysokości nie niższej niż 1,95% Produktu Krajowego Brutto planowanego roku budżetowego.

2. Wydatki, o których mowa w ust. 1, obejmują wydatki budżetowe w części budżetu państwa „obrona narodowa” oraz wydatki budżetowe w dziale „obrona narodowa” w innych częściach budżetu państwa.

3. Udział wydatków majątkowych w wielkościach, o których mowa w ust. 1, wyniesie co najmniej 13,3% w 2003 r. , w latach 2004-2005 będzie wzrastał aż do osiągnięcia co najmniej 20% w 2006 r. i latach następnych.”;

8) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. Agencja Mienia Wojskowego przekazuje corocznie na finansowanie programu, co najmniej 93% uzyskanego dochodu.”.

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie w ciągu 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2001 – 2006 (Dz. U. Nr 76, poz. 804 z późn. zm.) określa zasadnicze kierunki przebudowy i modernizacji Sił Zbrojnych oraz źródła ich finansowania w pierwszym cyklu planowania, w jaki została włączona Polska po wstąpieniu do NATO. Kierunki te wynikały z Koncepcji Strategicznej Sojuszu oraz obowiązujących państwa członkowskie Wytycznych Ministerialnych NATO na lata 2001 - 2006. Należy podkreślić, że ustawa stanowi dorobek Parlamentu, jego zasadniczych sił politycznych, bez względu na aktualnie sprawującą władzę koalicję i daje wyraz zgodności tych sił w podstawowych

sprawach obronności państwa. To sprawia, iż dla dostosowania do systemowych rozwiązań w zakresie planowania obowiązującego w NATO wybrano drogę nowelizacji ustawy, a nie wydania nowej.

Niepodważalną wartością przedstawionego projektu ustawy jest ustalenie trwałego mechanizmu kształtowania wydatków obronnych, co czyni nasze zobowiązania obronne realnymi, podobnie jak zobowiązania pozostałych członków sojuszu. Kształtowanie wydatków obronnych w relacji do Produktu Krajowego Brutto (bez ustalenia konkretnych wartości kwotowych dla poszczególnych lat) – co wprowadzono w ostatniej nowelizacji ustawy dokonanej w dniu 30 października 2002 r. powoduje, że dostosowywanie Sił Zbrojnych do sojuszniczych wymagań będzie następowało stopniowo w tempie wzrostu gospodarczego.

Należy podkreślić, że w państwach NATO obowiązują zróżnicowane rozwiązania w zakresie kształtowania wydatków obronnych w dłuższej niż roczna (tj. budżetowa) perspektywie czasowej. Przykładowo we Francji te kwestie regulowane są w drodze ustawy, natomiast w Norwegii i Danii w drodze porozumień głównych partii (koalicyjnych z opozycyjnymi).

Nowelizowana ustawa z dnia 25 maja 2001 r. ma charakter epizodyczny i dotyczy ściśle określonego okresu tj. 2001 – 2006; wprowadzie bardzo istotnego, w którym ma się dokonać zasadnicza przebudowa Sił Zbrojnych, w tym zmniejszenie liczebności armii do 150 tys. żołnierzy. Rozwiązanie to nie pozwala jednak na pełne zharmonizowanie systemu planowania obronnego w Polsce z rozwiązaniami sojuszniczymi. Programowanie obronne w państwach członkowskich NATO odbywa się cyklami dwuletnich i dotyczy kolejnych okresów 6 – letnich, tzn. po okresie 2001 – 2006 ustala się plany obronne na lata 2003 – 2008 (dokonuje się aktualizacji zadań z planu poprzedniego i wydłuża horyzont czasowy o kolejne dwa lata). Aktualnie zakończone zostały prace nad Programem Rozwoju Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej 2003 – 2008, a w najbliższym czasie rozpocznie się kolejny cykl planowania, którego wynikiem będzie następny Program obejmujący lata 2005 – 2010.

Zatem głównym celem nowelizacji jest pełne dostosowanie systemu finansowania obronnego w Polsce do rozwiązań obowiązujących w NATO. I tak:

1. Zmiany tytułu ustawy (pkt. 1 projektu), powodującej odejście od jej charakteru epizodycznego. Konsekwencją powyższej zmiany jest również korekta brzmienia art. 1 (pkt. 2 projektu) i art. 8 (pkt. 8 projektu). Zmiana brzmienia ust. 1 w art. 1, w szczególności zmierza do zapewnienia stałego poziomu finansowania określonych ustawą potrzeb obronnych państwa. Natomiast zmiana brzmienia ust. 2 w tym artykule polega na modyfikacji celu. Z uwagi na gorsze warunki finansowania cel będzie realizowany z konieczności w dłuższym przedziale czasowym. Nie może być on wyraźnie określony ze względu na zmieniające się wymagania NATO, przyjmowane dla kolejnych okresów planowania. Jednak cel przyjęty w obecnie obowiązującej ustawie, czyli uzyskanie przez co najmniej 1/3 Sił Zbrojnych pełnej interoperacyjności, zakłada się osiągnąć do 2008 r. (ulegnie on przesunięciu o 2 lata).
2. Dodania do art. 2 ustawy nowego ustępu 2 (pkt. 3 projektu) oraz do art. 4 ustawy nowego ustępu 3 (pkt. 5 projektu), jak również zmiana brzmienia art. 5 ust. 4 (pkt. 6 projektu) ma umożliwić:
 - a) aktualizację przez Radę Ministrów w okresach dwuletnich kierunków przebudowy i modernizacji Sił Zbrojnych; stosownie do art. 5 pkt 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony RP, Rada Ministrów przy określaniu kierunków przebudowy i modernizacji będzie

brała pod uwagę główne kierunki rozwoju Sił Zbrojnych określone przez Prezydenta RP oraz zobowiązania Rzeczypospolitej Polskiej wobec Sojuszu przyjęte w ramach planowania obronnego.

- b) przyjęcie przez Ministra Obrony Narodowej Programu na kolejny okres planistyczny, a w konsekwencji jego wdrożenie, stosownie do obowiązków wynikających z ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o urzędzie Ministra Obrony Narodowej,
 - c) Radzie Ministrów nadzór nad realizacją Programu oraz przedstawianie Sejmowi w okresach dwuletnich informacji w tym zakresie; Rada Ministrów przedstawiałaby Sejmowi wraz z informacją również kierunki rozwoju i modernizacji Sił Zbrojnych na kolejny okres planistyczny; niezależnie od tego w trybie obowiązującym dla planowania i wykonania budżetu państwa byłyby przedstawiane informacje dotyczące nakładów związanych z Programem w danym roku budżetowym.
3. Zmiana treści art. 3 (pkt. 4 projektu) ma na celu skorelowanie zapisów dotyczących zakładanej struktury etatowej Sił Zbrojnych z rozwiązaniami, jakie w tym zakresie przyjęte zostały przez Radę Ministrów w skierowanym do Marszałka Sejmu projekcie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (druk Nr 1119).
4. Zmiany art. 7 (pkt. 7 projektu) dotyczą:
- ust. 1 wprowadza stałą (nie odnoszącą się tylko do lat 2003 – 2006) zasadę kształtowania wydatków obronnych w relacji do Produktu Krajowego Brutto na poziomie 1,95%; przy czym utrzymuje się ustaloną w ust. 5 normę prawną, iż Program wyposażenia Sił Zbrojnych w samoloty wielozadaniowe finansowany jest poza wyżej wymienioną formułą 1,95% PKB,
 - ust. 2 doprecyzowuje pojęcie źródła finansowania wydatków obronnych, ujmowanych w budżecie państwa,
 - uzupełnienia postanowień ust. 3 tego artykułu, utrzymując udział wydatków majątkowych na poziomie co najmniej 20% również po roku 2006, co przyczyni się do zachowania prorozwojowej struktury wydatków.

Biorąc pod uwagę fakt, iż głównym założeniem ustawy jest dostosowanie systemu finansowania obronnego w Polsce do rozwiązań obowiązujących w NATO, jej wejście w życie nie pociągnie za sobą skutków społecznych, i nie spowoduje dodatkowych wydatków z budżetu państwa w stosunku do ponoszonych obecnie. Przyjęcie natomiast trwałych rozwiązań – szczególnie w zakresie poziomu planowania wydatków na finansowanie potrzeb obronnych Rzeczypospolitej Polskiej – może w efekcie korzystnie oddziaływać na rozwój krajowego przemysłu obronnego.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 13 maja 2003 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia o zgodności przedstawionego komisyjnego projektu
ustawy o zmianie ustawy o przebudowie i modernizacji technicznej
oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej
w latach 2001-2006 z prawem Unii Europejskiej**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity M.P. z 2002 r. Nr 23, poz. 398) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Przedstawiony komisyjny projekt ustawy przewiduje wprowadzenie do ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2001-2006 (Dz.U. Nr 176, poz. 804 ze zmianami) szeregu zmian, których zasadniczym celem jest pełne dostosowanie systemu finansowania obronnego w Polsce do rozwiązań obowiązujących w NATO.

Zgodnie z załączonym do projektu uzasadnieniem, proponowana w art. 1 pkt 1 projektu, zmiana tytułu ustawy ma na celu odejście od jej charakteru epizodycznego.

Pozostałe zmiany dotyczą m.in.:

- zobowiązania Rady Ministrów do określania co 2 lata szczegółowych kierunków przebudowy i modernizacji Sił Zbrojnych na kolejny sześcioletni okres planistyczny (art. 1 pkt 3 projektu),
- wprowadzania przez Ministra Obrony Narodowej, w drodze zarządzenia, programu rozwoju Sił Zbrojnych (art. 1 pkt 5 projektu),
- sprawowanie przez Radę Ministrów nadzoru nad realizacją programu rozwoju Sił Zbrojnych w okresach dwuletnich (art. 1 pkt 6 projektu).

2. Stan prawa wspólnotowego materii objętej projektem ustawy

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są regulowane prawem wspólnotowym.

3. Układ Europejski

Żadne z postanowień Układu Europejskiego ustanawiającego stowarzyszenie między Rzeczpospolitą Polską, z jednej strony, a Wspólnotami Europejskimi i ich Państwami Członkowskimi, z drugiej strony, nie dotyczy materii projektu.

4. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa wspólnotowego i postanowień Układu Europejskiego

Zakres przedmiotowy komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2001-2006 nie jest objęty przepisami prawa wspólnotowego ani postanowieniami Układu Europejskiego.

5. Konkluzje

Przedmiot projektu ustawy o zmianie ustawy o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2001-2006 nie jest objęty zakresem prawa wspólnotowego i obowiązkiem dostosowawczym wynikającym z Układu Europejskiego.

Sporządził: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Studiów i Ekspertyz

Wiesław Staśkiewicz